

İstanbul'un 500 yılı Meşher'de

Meşher, *Göz Alabildiğine İstanbul* sergisiyle izleyicileri İstanbul'un silüetine bir uçtan bir uca bakmaya davet ediyor. Beş asırdan kesitler sunan sergide, bir kısmı ilk defa İstanbul'da sergilenen panoramik ve geniş açılı şehir temsillerinin yanı sıra gravürlerden nadir kitaplara, yağlıboya tablolardan fotoğraflara 100'ün üzerinde eser yer alıyor.

İstanbul'un önde gelen disiplinler arası sanat mekânı Meşher, *Göz Alabildiğine İstanbul: Beş Asırdan Manzaralar* isimli sergiyi ziyaretçileriyle buluşturuyor. 20 Eylül'de açılacak serginin küratörlüğünü Şeyda Çetin ve Ebru Esra Satıcı üstleniyor. Ömer Koç Koleksiyonu'nda yer alan çeşitli nadide eserlerden oluşan sergi, İstanbul'un Osmanlı payitahtı olduğu, 15. yüzyıldan 20. yüzyılın ilk çeyreğine uzanan bir zaman dilimini kapsıyor. Şehrin zengin bir görsel kaydı niteliğindeki sergide geniş açılı İstanbul manzaralarını gösteren tablolardan gravürlere, nadir kitaplardan albümlere, panoramik fotoğraflardan *Yadigâr-ı İstanbul* objelerine 100'ün üzerinde eser yer alıyor.

Sergideki eserlerin üreticileri de büyük çeşitlilik gösteriyor. Gemi kaptanından seyyahlara, askerlerden elçilere, yazar, ressam ve fotoğrafçılardan mimar ve şehir plancılarına kadar Batılılar tarafından bazen politik veya askeri bazen estetik amaçlarla üretilen eserlerde farklı teknikler öne çıkıyor. Yapıldıkları dönemin diplomatik ilişkilerine, şehrin geçirdiği dönüşümlere, çokkültürlü yapısına ve sosyal yaşamına ait izler bulunduran görüntülere yazılı kaynaklardan alıntılar eşlik ediyor. Bu alıntılar Batılı eser sahiplerinin bakış açısı ile 19. yüzyıl ve erken 20. yüzyıl Osmanlı/Türk edebiyatından sanatsal üretimler arasında bir diyalog imkânı yaratıyor. Sergi şehre tekrar bir güzelleme yapmak yerine, anlatının çeşitliliğini, tasvirlerin farklılığını incelemeye davet ediyor.

Batılıların gözünden İstanbul

İngiliz ressam Henry Aston Barker'ın 1800 yılında Galata Kulesi'nin tepesinden çizdiği eskizlere dayanarak oluşturduğu İstanbul Panoraması, elçilik sekreteri olarak İstanbul'da bulunan Philipp Franz von Gudenus'un 1741'de İsveç Elçiliği'nin çatısından yaptığı çizime ait gravür, Joseph Schranz'ın Karadeniz'den Marmara Denizi'ne Boğaz panoraması eserlerden birkaçı... Ayrıca bilinen en eski 360 derecelik panoramik İstanbul fotoğraflarını çeken sanatçı olarak tarihe geçen James Robertson'ın Bayezid Kulesi'nden çektiği Mayıs 1854 tarihli fotoğrafın sanatçının imzasını taşıyan ithafli albümünü de sergide görmek mümkün.

Göz Alabildiğine İstanbul sergisinde, şehri bir uçtan bir uca izleme imkânı veren panoramik eserler birbirinden ilginç detaylar da barındırıyor. Yerel kıyafetler içinde esnaf, öküz arabasında giden kadınlar, şapkalarıyla ayırt edilen Batılılar, çocuklar ve şehrin dört ayaklıları, İstanbul'un silüetini tamamlayan unsurlar olarak öne çıkıyor.

En eski yapıt 1493 yılına ait...

Küratörler Şeyda Çetin ve Ebru Esra Satıcı, üç kata yayılan sergiye ilişkin şunları paylaştı: "Eserleri seçkiye dahil ederken İstanbul'un olabildiğince farklı noktalarından, farklı semtlerinden manzaralar olmasına özen gösterdik. En eskisi Hartmann Schedel'e ait *Liber chronicarum* (1493) ve en yakın tarihliyelerden Alexandre V. Pankoff'un özgün tasarım ve resimlerini içeren albümü (1922-1924) olmak üzere Meşher'in üç katında 100'ü aşkın yapıt sergiliyoruz. Ön plana çıkan tema ve hikâyeler birbirinden keskin sınırlarla ayrılmıyor, aksine birbirlerini besleyip tamamlıyorlar. Yapıtları dönem ve tekniklerine göre değerlendirmek yerine aralarında kurdukları ilişkileri ortaya çıkarmanın, bu çok katmanlı şehri anlama çabasına katkı sunacağına inanıyoruz."

Meşher Direktörü Nilüfer H. Konuk ise serginin geniş kitlelere ulaşmasını arzuladıklarını söyledi. Konuk, "Kimileri en erken tarihli baskı, günümüze ulaşmış tek nüsha veya döneminin öncü örnekleri olan bu eserlerin bir kısmı ilk defa İstanbul'da sergileniyor. Ömer Koç'un kıymetli koleksiyonundaki bu nadir eserleri Meşher'de geniş kitlelerle buluşturmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz." dedi.

Sergi kitabı eş zamanlı yayımlandı

Sergiyle birlikte Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanan sergi kataloğunda konusunun uzmanlarının katkılarıyla İstanbul tasvirlerinin çeşitliliğine dikkat çekiliyor. Katalog metinleri Sven Becker, Briony Llewellyn, Bahattin Öztuncay ve Claude Piening'e ait. Ömer Koç'un önsözüyle başlayan kitapta, küratörler Ebru Esra Satıcı ve Şeyda Çetin'in sergiyi tanıttığı yazının yanı sıra Prof. Dr. Zeynep Çelik'in "Biz ki İstanbul şehriyiz, güzelizdir" başlıklı makalesi yer alıyor.

26 Mayıs 2024 tarihine kadar görülebilecek *Göz Alabildiğine İstanbul* sergisine, küratörler ve Meşher ekibinin hazırladığı yetişkin ve çocuk atölyeleri gibi bir dizi program eşlik edecek. Güncel etkinlik takvimine Meşher'in internet sitesi ve sosyal medya kanallarından ulaşılabilir.

YÜKSEK ÇÖZÜNÜRLÜKLÜ GÖRSELLER İÇİN:

<https://we.tl/t-NMXolBeqMY>

Meşher Hakkında

Bir Vehbi Koç Vakfı (VKV) kuruluşu olan Meşher, tarihsel araştırmalardan çağdaş sanata uzanan sergileri ve yayınlar, atölyeler, konferanslar gibi kapsamlı paralel etkinlikleriyle zamanlar ve kültürler arasında yeni bir diyalog zemini sağlamayı amaçlıyor. Adını Osmanlı Türkçesinde "sergi mekânı" anlamına gelen kelimedenden alan Meşher, faaliyetlerini disiplinlerarası yaklaşımıyla Eylül 2019'dan itibaren sürdürüyor. Ortaçağdan günümüze uzanan bir zaman aralığında, geniş bir konu yelpazesinde sergiler sunuyor. Çok yönlü programı, araştırmaya dayalı akademik yönü ve yayınlarıyla Meşher, bir referans noktası olarak kültür ve sanat ortamına katkıda bulunuyor.

İstiklal Caddesi'nde yer alan Meşher'de, ziyaret, etkinlik ve sergi turları ücretsiz olarak gerçekleştiriliyor. Pazartesi hariç haftanın altı günü ziyaret edilebilir.

www.mesher.org

https://www.instagram.com/mesher_official/

<https://www.youtube.com/channel/UCSnhkBrS7JzKHWKVfHvHkGw>

<https://www.facebook.com/mesherofficial/>

<https://open.spotify.com/show/6rFwanCXAYKbH1TjEZYibE?si=dd43b6899a364aab>

Bilgi için:

MPR İletişim Danışmanlığı

Aslı Meci, (533) 331 41 00, ameci@mpr.com.tr

Tarık Yılmaz, (555) 583 14 68, tyilmaz@mpr.com.tr